

Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sissel Storebø, 5557 2317

Vår dato
08.12.2016
Deres dato

Vår referanse
2013/7873 461.2
Deres referanse

Fjell kommune
Postboks 184
5342 Straume

Endra løyve etter forureiningslova for utslepp av kommunalt avløpsvatn og utslepp av overvatn frå avløpsanlegg i tettbygd område i Fjell kommune

Fylkesmannen har endra Fjell kommune sitt utsleppsløyve for kommunalt avløpsvatn for tettstaden Litle Sotra, Bildøyna og Kolltveit - Morlandstø. Avløpsvatnet frå Storanipa hovudavløpsreinsanlegg skal først til Hjeltefjorden/Hauglandsosen nord for Våge på minimum 60 meters djupne.

Løyvet er endra med heimel i forureiningslova § 18, jf. § 14-16 i forureiningsforskrifta.

Vi viser til søknad frå FjellVAR AS av 4. mars 2016 om å få endra utsleppspunkt frå Storanipa hovudavløpsanlegg og til dei andre dokumenta i saka.

Fjell kommune fekk 7. mai 2014 løyve etter forureiningslova for utslepp av kommunalt avløpsvatn og utslepp av overvatn frå avløpsanlegg i tettbygd område i Fjell kommune. Dette løyvet vart endra 29. juni 2015 med nye fristar for å innføre primærreinsing på alle utsleppa i tettstaden og for å gjennomføre overvaking av resipientane.

Vedtak

Fylkesmannen endrar utsleppsløyvet av 7. mai 2014 for tettstaden Litle Sotra, Bildøyna og Kolltveit – Morlandstø med nytt utsleppspunkt for avløpsvatn frå Storanipa hovudavløpsreinsanlegg (HRA). Utsleppspunktet ligg i Hjeltefjorden/Hauglandsosen nord for Våge på minimum 60 meters djupne.

Løyvet er endra med heimel i forureiningslova § 18, første ledd punkt 5 og forureiningsforskrifta § 14-16.

Endra løyve

Utsleppspunktet er endra frå opprinneleg planlagt utsleppspunkt i Byfjorden aust for Hjelteryggen (Sveneset) til Hjeltefjorden/Hauglandsosen nord for Våge. Endringa er gjort i vilkårsdelen til løyvet punkt 2.12.

Tidsfrist for krav til å utarbeide ei samla risiko- og sårbarheitsvurdering for avløpsanlegga som dette løyvet gjelder for, er tatt ut av løyvet då dette er utført, jf. punkt 2.1 i løyvet. Fjellvar har utarbeidd beredskapsplan for vassforsyning og avløpshandtering datert

12. november 2015. Planen er sendt Fylkesmannen.

Tidsfristane i punkt 2.3 om kontroll med overvatn tilført avløpsnett er tatt ut av løyvet. Fjellvar opplyser i årsrapporteringa til Fylkesmannen datert 4. mars 2016 at dette er ei fortløpande oppgåve som dei arbeider med. Punkt 14.1 om rapportering er endra til at kommunen skal rapportere avløpsdata til Altinn, i staden for til Kostra.

Endra løyve med vilkår følgjer som vedlegg.

I tillegg til dei krava som følgjer av løyvet, pliktar verksemda å overhalde forureiningslova, produktkontrolllova og forskrifter som er heimla i desse lovene. Nokre av forskriftene er nemnt i løyvet. For informasjon om andre reglar som kan vere aktuelle for verksemda, viser vi til Miljødirektoratet sine heimesider, www.miljodirektoratet.no og www.regelhjelp.no.

Saksgang

Søknaden har vore på offentlig høyring i avisa Vestnytt og Bergens Tidende og på nettsida til Fylkesmannen. Fiskeridirektoratet vart i brev av 13. juli 2016 bedt om å kome med ei uttale til saka. Det kom inn tre uttaler frå den offentlege høyringa. Uttalene kom frå Fiskeridirektoratet, RAN Seilforening og Resipientanalyse. Alle uttalene er sendt til FjellVAR AS for kommentarar.

Uttale frå Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet Region vest uttaler at dei har ingen registrert fiskeri- eller akvakulturaktivitet i det sjøområdet det er søkt om og kan ikkje sjå at endring av opprinneleg planlagt utsleppspunkt i Byfjorden aust for Hjelteryggen til Hjeltefjorden nord for Våge vil få vesentlege konsekvensar for dei interesser direktoratet skal ivareta. Dei har ikkje merknader til søknaden.

Uttale frå Ran Seilforening

Ran Seilforening er svært negativ til at dagens utsleppspunkt, ved Angelvik utanfor Våge, er omsøkt som utsleppspunkt for det nye hovudavløpsreinseanlegget Storanipa. Dei meiner at det opprinnelege utsleppspunktet ved Sveneset, ved Hjelteryggen må oppretthaldast. Dersom utsleppspunktet vert lagt nord for Purkeholmane (ved Angelvik) må punktet først mykje lengre nord og ut på mykje djupare vatn enn dagens utslepp frå anlegget i Våge. Ran Seilforening har dagleg sjø- og vassaktiviteter for born og unge i området der utsleppet er planlagt. Dei ønskjer også å vidareutvikle anlegget for å oppnå status som nasjonalt anlegg for seilspport på Vestlandet. Eit nytt stort avløpsrøyr med auka utslepp av avløpsvatn kan virke negativt for dette arbeidet.

Uttale frå Resipientanalyse AS

Resipientanalyse AS stiller spørsmål til dei utførte målingane, om plassering og om ein har brukt ein kraftig nok og stabil straumrigg. Denne typen målingar bør utførast med doppler straummålarar og må utplasserast av kvalifisert personell.

Ved større kommunale avløp bør ein utføre ei kvalifisert måling av straumforholda ved utslepp. Dette for at ein skal kunne ha ei kvalifisert vurdering av korleis avløpsvatnet spreiar seg i vassmiljøet for ettertida, og for å vurdere korleis ein eventuelt skal ta prøver for kontroll måling i miljøet i samband med framtidige resipientgranskingar.

Kommentarar frå FjellVAR AS til uttalene, datert 3. november 2016

I forbindelse med etablering av nytt utsleppspunkt for avløpsvatn i Fjell kommune vart det gjennomført straummåling frå 29. november 2011 til 3. januar 2012 i regi av UNI Research AS i samarbeid med Per Andersen i Flatanger. Målaren, ein Norton Doppler AQN02, 400kHz målar, vart sett ut i det aktuelle området for nytt utsleppspunkt frå hovudreinseanlegg Storanipa. Målaren var passert på 92 m djupne og målte straumen i dei overliggande vassmassane. Rådgivande Biologer AS gjorde ei fagleg vurdering av dei same data i 2015. Deira konklusjon var at straumtilhøve rundt eit framtidig utslepp er gode i området.

FjellVAR AS syner til straummålingar som er gjort, og som gjev grunnlag for plassering av nytt utsleppspunkt. Med bakgrunn i målingane er det utarbeidd reguleringsplan for trasé for utsleppsleidning og område for nytt utslepp, vedtatt i Fjell kommunestyre 29. september 2016.

Eksisterande utslepp på 37 m djupne skal koplast ut. Nytt utslepp skal etablerast på 60 – 70 meters djupne og ende lengre ut i fjorden enn det dagens utslepp gjer. Det er ein føresetnad at utslepp frå det nye anlegget i Storanipa er betre reinsa enn utsleppet frå det eksisterande reinseanlegget i Våge. I samband med etablering av ny utsleppsleidning, vil FjellVAR AS rydde opp i Vågepollen og fjerne dei leidningane som ikkje lengre er i bruk.

Fylkesmannen si vurdering og grunngeving

Generelt

Fylkesmannen meiner å ha tilstrekkeleg informasjon for å kunne fatte vedtak i saka. Når vi avgjer om vi skal gje løyve, endre løyve og ved fastsetting av vilkåra, skal vi leggje vekt på dei forureiningsmessige ulempene ved tiltaket vurdert opp mot dei fordelane og ulempene som tiltaket vil føre til, jf. forureiningslova § 11. Ved fastsetting av vilkåra har Fylkesmannen vidare lagt vekt på kva ein kan oppnå med beste tilgjengelege teknikkar.

Vurderingstemaet blir supplert av krava i vassforskrifta §§ 4-6 og kravet i naturmangfaldlova § 7 om at prinsippa i naturmangfaldlova §§ 8-12 skal leggest til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøving etter forureiningslova.

I forureiningsforskrifta § 14 -4 går det fram at ingen kan setje i verk nye utslepp eller auke utslepp vesentleg utan at løyve er gjeve etter forureiningslova § 11. Fylkesmannen kan i medhald av forureiningslova § 18 oppheve eller endre vilkåra i løyvet og om naudsynt trekke løyvet attende, jf. forureiningsforskrifta § 14 -16.

Søknaden gjeld endra utsleppspunkt frå Storanipa hovudavløpsreinseanlegg. Vi har handsama søknaden etter forureiningslova § 18 om endring av løyve.

Utslepp til vatn og vurdering etter vassforskrifta

Vassforskrifta fastset miljømål for vassførekomst og delar vassførekomstane inn i fem tilstandsklassar. Miljømåla i vassforskrifta §§ 4-6 er at tilstanden i vassførekomstane skal vernast mot forverring, og skal betrast med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand.

Løyvet omfattar utslepp av avløpsvatn for 22 500 personekvivalentar (pe). For å finne informasjon om tilstanden i vassførekomsten har vi brukt Vann-Nett. I Vann-Nett 24. november 2016 er Hjeltefjorden, vassførekomst ID 0261030201-2-C, definert som ein delvis lagdelt og beskytta fjord. Antatt god økologisk tilstand og kjemisk tilstand er ikkje definert. Hjeltefjorden er kategorisert til ikkje å vere i risiko og det er forventa å nå miljømåla.

I samband med planarbeidet for reinseanlegg, avløpstunnel og overføringsleidningar kom ein fram til at ein utsleppstunnel mellom Storanipa hovudavløpsreinseanlegg og Sveneset ved Hjelteryggen vil bli ei dyr og tidskrevjande løysing å gjennomføre. Eit alternativ til å føre hovudutsleppet frå Storanipa HRA mot nord, via Vågen ut på djupt vatn nord for Purkeholmane, vart vurdert som ei betre løysing. På grunnlag av dette er det utarbeidd ei ny vurdering av utslepp i det aktuelle område basert på tidlegare straummålingar. I notatet av 17. november 2015 til Rådgivande Biologer AS, står det mellom anna at det er gjennomgåande svært gode straumtilhøve i heile vassøyla frå topp til botn, noko som seier at denne staden er godt eigna for eit planlagt nytt utslepp. Dei konkluderer også med at det kanskje ikkje er naudsynt å leggje utsleppspunktet særleg djupare enn der det gamle utsleppet ligg (37 m djupne), jf. modelleringsutrekningane som vart gjort utanfor Våge RA i rapport 1084; *Miljøundersøkelser i sjøområdene. Beskrivelse av resipientene, avløpsdisponering og miljøtilstand 2007.*

Når det gjeld djupne for utsleppspunktet, er det i søknaden vist til dette punktet. I svar på merknad til søknaden frå FjellVAR AS vert det opplyst at eksisterande utslepp skal koplust ut og det skal etablerast nytt utslepp på 60 -70 meters djupne lengre ut i fjorden, enn dagens utslepp. Fylkesmannen har sett krav til minimum 60 meters djupne for utsleppspunktet.

Vi vurderer at reinsa utslepp av avløpsvatn til sjø ikkje vil føre til forverring av økologisk og kjemisk tilstand i vassførekomsten med dei vilkåra som er sett i løyvet og med tanke på status i vassførekomsten. Vi vurderer difor at krava i vassforskrifta ikkje er til hinder for å gje løyve etter forureiningslova.

Vurdering etter naturmangfaldlova

Søk i Naturbase og Artskart 24. november 2016 viser at det ikkje er registrert artar eller utvalde naturtypar som er klassifisert som trua eller nært trua i direkte nærleik av utsleppet. Kravet i naturmangfaldlova § 8 om at saka i hovudsak skal vere basert på eksisterande og tilgjengeleg kunnskap, er med det oppfylt.

Det er ikkje grunn til å tru at utsleppet vil føre til vesentleg skade på naturmangfaldet med dei krava som er sett i løyvet. I og med at naturmangfald i liten grad blir påverka av tiltaket og ein ikkje kan påvise effektar av tiltaket på verdifull natur, legg Fylkesmannen til grunn at det ikkje er nødvendig å gjere vurderingar etter dei andre miljøprinsippa i naturmangfaldlova §§ 9–12.

Konklusjon

Vi har vurdert at fordelane med å endre utsleppspunktet for Storanipa hovudavløpsreinseanlegg er større enn eventuelle negative konsekvensar som følgje av forureining frå utsleppet. Dersom anlegget blir drifta med gode rutinar og i samsvar med vilkåra i løyvet, vil miljøtilhøva bli tilfredsstillande teke vare på. Fylkesmannen gjev derfor løyve til å endre utsleppspunktet som det er søkt om.

Reinsekrava for tettstaden skal vere oppfylte seinast 31. desember 2019, jf. punkt 2.6 i løyvet. Tiltaka for å stette primærreinsekravet for tettstaden omfattar både det å byggje nye avløpsreinseanlegg og å overføre dei eksisterande utsleppa til dette.

Forureiningsmengda frå avløpsvatnet vil bli redusert når avløpsanlegget er sett i drift som følgje av betre reinsing av avløpsvatnet i tettstaden. Fylkesmannen vil vurdere krava til reinsing på nytt når kommunen har gjennomført ny overvaking av resipienten, innan 31. desember 2019.

Dersom overvakinga syner at utsleppa har skadeverknader på miljøet, eller at områdeinndelinga for resipientane i Fjell kommune blir endra, vil Fylkesmannen setje ein frist på inntil sju år for å etterkomme sekundærreinsekravet.

Gebyr

Fylkesmannen tar sakshandsamingsgebyr for arbeidet med utsleppsløyve. Reglane om gebyrinnkrevjing er gitt i forureiningsforskrifta kapittel 39. Vi har sett gebyrsats 2, jf. forureiningsforskrifta § 39-5 om arbeid med endring av løyve. Gebyrsatsen er basert på ressursbruken til Fylkesmannen for å handsame søknaden. Kommunen skal betale 23 400 kroner i gebyr for endring av løyvet. Miljødirektoratet vil sende faktura.

Risikoklasse

Storanipa hovudavløpsreinseanlegg med utslepp av avløpsvatn er klassifisert i risikoklasse 3. Fylkesmannen har lagt forureiningspotensialet og resipienten til grunn for val av risikoklasse. Risikoklassen angir forventna ressursbruk ved tilsyn, jf. forureiningsforskrifta § 39-6. Risikoklassen blir også brukt til å avgjere normalt intervall mellom tilsyna.

Ansvarstilhøve, tvangsmulkt og endring av vilkår

Fjell kommune er ansvarleg for at verksemda vert drive i samsvar med løyvet. Løyvet frittek ikkje verksemda frå å hente inn løyve for andre sider av verksemda, som til dømes arbeidsmiljø, bygningstekniske tilhøve med vidare.

For å sikre at reglane i forureiningslova eller vilkåra i løyvet vert stetta, kan Fylkesmannen fastsetje tvangsmulkt til staten, jf. forureiningslova § 73.

Løyvet kan endrast i medhald av forureiningslova § 18. Endringar skal vere basert på skriftleg sakshandsaming og ei forsvarleg utgreiing av saka. Ein eventuell endringssøknad må difor liggje føre i god tid før verksemda ønskjer endringa gjennomført.

At vi har gjeve løyve til forureininga, fritar ikkje erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forureininga har ført til, jf. forureiningslova § 56.

Brot på løyvet er straffbart etter forureiningslova §§ 78 og 79. Også brot på krav som følgjer direkte av forureiningslova og produktkontrolllova, og forskrifter fastsett i medhald av desse lovene, er straffbart.

Rett til å klage

De kan klage på løyvet til Miljødirektoratet. Partane som er involvert i saka og andre med særlege interesser kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet. Klagen skal sendast til Fylkesmannen innan tre veker frå de har fått dette brevet, jf. forvaltningslova § 28.

De kan og så klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forureiningsforskrifta § 41-5. Ei eventuell klage skal vere grunngjeven. Send klagen til Fylkesmannen i Hordaland innan tre veker.

Ei eventuell klage fører ikkje automatisk til at gjennomføringa av vedtaket blir utsett. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter oppmoding eller av eige tiltak, avgjere at vedtaket ikkje skal gjennomførast før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Denne avgjerda kan ikkje klagast på.

Med visse avgrensingar har partane rett til å sjå dokumenta i saka. Nærare opplysningar om dette kan de få ved førespurnad til Fylkesmannen. Andre opplysningar om sakshandsamingsreglar og andre reglar av verknad for saka vil Fylkesmannen også kunne gje på førespurnad.

Med helsing

Kjell Kvingedal
miljøvernssjef

Sissel Storebø
senioringeniør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg: Endra løyvet med vilkår

Kopi til:

Fiskeridirektoratet	Postboks 185	5804	BERGEN
	Sentrum		
Fjellvar AS	Lonavegen 20	5353	STRAUME
RAN Seilforening	Anglaviksvegen	5354	STRAUME
	115		
Frode Berge- Haveland			

Endra løyve etter forureiningslova for utslepp av kommunalt avløpsvatn og utslepp av overvatn frå avløpsanlegg i tettbygd område i Fjell kommune

Fylkesmannen har endra Fjell kommune sitt løyve med heimel i forureiningslova § 18 første ledd punkt 5 og § 14-16 i forureiningsforskrifta.

Løyvet er endra på bakgrunn av søknad frå FjellVAR AS av 4. mars 2016 om endra utsleppspunkt frå Storanipa hovudavløpsreinseanlegg.

Dette løyvet erstattar *Løyve etter forureiningslova for utslepp av kommunalt avløpsvatn og utslepp av overvatn frå avløpsanlegg i tettbygd område i Fjell kommune* datert 7. mai 2014. Løyvet gjeld frå dags dato.

Løyvet omfattar både minimumskrava i forureiningsforskrifta kapittel 14 og andre krav fastsette av Fylkesmannen som forureiningsstyresmakt etter forureiningslova og forureiningsforskrifta. Alle vilkår går fram av dette løyvet.

Kommune	Fjell		
Adresse	Rådhuset, Foldnesvegen 1		
Postnr.	5353	Poststad	Straume
Postadresse	Postboks 184		5342 Straume
Org.nummer	951 996 777		
NACE-nr.	84.110		
Bransje (nace)	Generell offentlig administrasjon		

Referansar for Fylkesmannen

Løyvenummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
2014.126.T	1246.0115.01	3

Løyve gitt: 7. mai 2014	Endringsnummer: 2	Sist endra: 8. desember 2016
Kjell Kvingedal miljøvernssjef		Sissel Storebø senioringeniør

Løyvet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift

¹ Forureiningsforskrifta kapittel 39 om gebyr til statskassen for Fylkesmannen sitt arbeid med løyve og kontrollar etter forureiningslova

Innhald

Innhald	2
1. Rammer for løyvet og tidsfristar	3
1.1 Omfang	3
1.2 Miljømål	3
1.3 Internkontroll	4
1.4 Krav og tilhøyrande tidsfristar	4
2. Utslepp til vatn	4
2.1 Generelle tilhøve	4
2.2 Oppsamling av kommunalt avløpsvatn	5
2.3 Kontroll med overvatn tilført avløpsnett	5
2.4 Utslepp via driftsoverløp (regnvassoverløp)	6
2.5 Verknadsgrad for avløpsnett	6
2.6 Utslepp frå reinseanlegg	6
2.7 Mellombels auke i pe for eksisterande anlegg	7
2.8 Eventuelt strengare reinsekrav	8
2.9 Prøvetaking	8
2.10 Uttak av prøver, analysar og vurdering	8
2.12 Krav til utsleppspunkt	10
2.13 Krav til påslepp frå næringsverksemd	10
2.14 Krav til systematisk vedlikehald og fornying	10
3. Avløpsslam	11
4. Utslepp til luft	11
5. Støy	12
6. Forureina grunn og sediment	12
7. Akutt forureining – førebyggjande tiltak, varsling og beredskap	12
7.1 Førebyggjande tiltak	12
7.2 Varsling av akutt forureining	12
8. Resipientovervaking og rapportering	13
8.1 Forureiningsforskrifta	13
8.2 Rapportering	13
9. Energi	13
9.1 Energistyringssystem	13
9.2 Utnytting av energioverskot	13
10. Testing og substitusjon av kjemikaliar og råstoff	14
11. Avfall	14
11.1 Generelle krav	14
Brenning av avfall er ikkje tillate	14
12. Tilsyn	14
13. Ombygging og overføring av avløpsvatn til andre anlegg	14
14. Krav til årsrapportering	15
14.1 Altinn-rapportering	15
14.2 Årlege vurderingar av driftsforhold	15

1. Rammer for løyvet og tidsfristar

1.1 Omfang

Løyvet gjeld utslepp av avløpsvatn frå tettbygd område på Litle Sotra, Bildøyna og Kolltveit – Morlandstø på inntil 22 500 personekvivalentar (pe) i Fjell kommune.

Kommunen skal ha oppdatert dokumentasjon på utbreiinga av det tettbygde område og storleiken (pe utrekna som BOF₅ etter NS 9426 eller anna). Ved endring av infrastrukturen i kommunen, eller ved vesentleg utviding av verksemd, som fører med seg utviding av det tettbygde område, skal utbreiinga av og storleiken på det tettbygde området oppdaterast.

Løyvet omfattar avløpsanlegg for transport og handtering av kommunalt avløpsvatn og overvatn som går fram av tabell 1. I tillegg omfattar løyvet òg krav til slamhandtering og overvaking av resipient.

Tabell 1. Eksisterande utslepp over 50 pe per 31. desember 2012 som er omfatta av løyvet

Område	Utslepp	Resipient	Eigar	Tilknytt 2012 pe	Reinsing 2012
Litlesotra	Brattholmen	Kobbeleia	F	980	M
Litlesotra	Hjelteryggen	Hjeltefjorden	F	1500	M
Litlesotra	Straumetoppen	Straumsundet	P	75	SLA
Litlesotra	Våge	Hjeltefjorden	F	4400	M
Litlesotra	Valen	Kobbeleia	F	994	M
Litlesotra	Knarrevik	Hjeltefjorden	F	210	SLA
Litlesotra	Ebbesvik	Kobbeleia	P	12	SLA
Litlesotra	Nygårdshøgda, Hestvika	Kobbeleia	F	84	U/SEP
Litlesotra	Brattholmen	Høgøykylleren	F	70	U/SEP
Bildøyna	Bildøy Sør, Steinsvika	Kobbeleia	F	858	SLA
Sotra	Morlandsstø	Gangstøosen	F	252	M
Sotra	Kolltveit kai	Kolltveitosen	F	594	SLA
Sotra	Kolltveit, Gangstøgarden	Kolltveitosen	F	309	U/SEP

SLA: slamavskiljar, M: silanlegg, U/SEP: ureinsa/separate septiktankar, F: offentleg anlegg, P: privat anlegg

Anlegga skal drivast, vedlikehaldast og fornyast i eit langsiktig perspektiv, slik at funksjon og yting heile tida er slik det er venta, og er stabile uavhengig av variasjonar i tilrenning og klimatilhøve.

1.2 Miljømål

Formålet med løyvet er å verne miljøet mot uheldige verknader av utslepp av avløpsvatn, for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i dei vassførekomstane det gjeld. Dette inneber krav om tilfredsstillande oppsamling, transport og reinsing av avløpsvatn, medrekna tiltak for å hindre forureining frå overløpsutslepp og lekkasjar frå leidningsnett. I tillegg er det sett krav til kontroll av tilførsler av overvatn ved at kommunen må syte for å ha oversikt over inn- og utlekking.

1.3 Internkontroll

Kommunen pliktar å ha internkontroll for verksemda si i samsvar med gjeldande forskrift². Internkontrollen skal mellom anna sikre og dokumentere at kommunen held krava i dette løyvet, forureiningslova, produktkontrollova og relevante forskrifter til desse lovene. Kommunen pliktar å halde internkontrollen oppdatert.

Kommunen skal alltid ha oversikt over alt som kan føre til forureining, og skal kunne gjere greie for risikoen for forureining.

1.4 Krav og tilhøyrande tidsfristar

Tiltak	Frist	Referanse
Utarbeide ROS-analyse	Er utført	2.1
Systematisk tilstandsregistrering av leidningsnett	Fortløpande	2.3
Utarbeide tiltaksplanar for tilførsler av overvatn til avløpssystem	Fortløpande	2.3
Overføre og sanere eksisterande reinseanlegg via mellombelse til Storanipa reinseanlegg	2015-2019	2.7
Vurdere behov for reinsing av overvatn	31.12.2017	2.3
Dokumentere verknadsgrad for avløpsnettet ved modell eller anna	31.12.2017	2.5
Etablere system for vurdering av energiforbruk	31.12.2017	9
Dokumentere forureining frå overløp	31.12.2018	2.4
Innføre primærreinsing – driftstart på reinseanlegget ved Storanipa	31.12.2019	2.6
Gjennomføre overvaking av resipient og rapportere data til Vannmiljø	31.12.2019	8.1
Gjennomføre planlagde tiltak for å redusere utsløpp frå overløp	31.12.2020	2.4
Sanere overløp som er i strid med løyvet	31.12.2020	2.5
Utslepp på grunn av feilkoplingar, stans i pumpestasjonar, lekkasje frå spillvassleidning til overvassleidning eller utsløpp som kjem av tilstoppingar, skal ikkje redusere verknadsgraden i avløpsnettet med meir enn 5 prosent	31.12.2015	2.5
Gjennomføre planlagde tiltak for å redusere lekkasjar	Kontinuerleg	2.5
KOSTRA-rapportering	15.2. – årleg	14.1
Sende årsrapport for avløpsanlegga til Fylkesmannen	15.3. – årleg	14.2

2. Utslepp til vatn

2.1 Generelle tilhøve

Gjennomført og planlagd utbygging av avløpsanlegga for transport og handtering av kommunalt avløp skal dokumenterast i kommunal avløpsplan (hovudplan avløp og vassmiljø, saneringsplan eller tilsvarande).

Kommunen skal ha kjennskap til om avløpsnett og reinseanlegg påverkar eller kan påverke sårbare naturtypar eller område som blir brukte av sårbare artar. Kommunen må vise særleg

² Systematisk helse-, miljø- og tryggleiksarbeid i verksemdar (Internkontrollforskrifta)

aktsemd når ein planlegg nye leidningstrasear og ved graving, mudring eller andre tiltak som kan påverke naturmangfaldet.

Kommunen pliktar å ha oversikt over tilhøve knytte til avløpsanlegga som kan føre til forureining, og skal kunne gjere greie for risikoforhold. Kommunen skal ha ei samla risiko- og sårbarheitsvurdering for avløpsanlegg (ROS-analyse) som dette løyvet gjelder for. Vurderinga skal leggje spesiell vekt på sårbare anleggskomponentar, område med moglege brukarkonfliktar og klimaeffektar som auka nedbørsintensitet og havnivåstiging. Vurderingane skal oppdaterast jamleg og ved vesentlege endringar.

FjellVAR AS har utarbeidd beredskapsplan for vassforsyning og avløpshandtering datert 12. november 2015.

2.2 Oppsamling av kommunalt avløpsvatn

Tilknyttinga til kommunalt avløpsnett innanfor tettbygd område, bør vere 100 prosent. Avløpsvatnet frå nye bustader skal knytast til det offentlege avløpssystemet, jf. reglane i plan- og bygningslova. Utslepp av kommunalt avløpsvatn som mellombels ikkje er tilknytt kommunalt avløpsnett, skal gjennomgå tilsvarande eller betre reinsing som i kommunale reinseanlegg.

Kommunen skal heile tida ha oversikt over utbyggingar og tilkoplingar som fører til endring av den samla utbreiinga av og storleiken (pe) i det tettbygde område. Dersom storleiken på det tettbygde område overskrider den storleiken i pe som løyvet omfattar, skal Fylkesmannen varslast, slik at løyvet kan oppdaterast.

2.3 Kontroll med overvatn tilført avløpsnettet

Overvatn bør separerast frå sanitært avløpsvatn for å redusere utslepp frå avløpsanlegget. Tiltaksplanar må gjere greie for status og ambisjonar som skal sikre at overvassmengdene blir så små som praktisk mogleg.

FjellVAR AS har innført systematisk registrering av tilstand på leidningsnettet. Arbeidet starta opp i 2011. Det vart utført eit måleprogram i samband med avløpsmodellering i 2011 for områda Våge, Foldnes, Straume og Brattholmen. Nytt måleprogram vart starta opp 27. januar 2016 på Hjelteryggen, Knarrevik, Valen og Brattholmen. I tillegg til måleprogrammet blir det utført systematiske manuelle kontrollar. Arbeidet med registreringar skjer fortløpande.

Det skal dokumenterast at valet av intensitets- og varigheitskurver for dimensjonerande tilrenning til avløpsnett er tilstrekkeleg oppdaterte. Dimensjonering av avløpsnettet skal ta omsyn til forventta klimaeffekt.

Kommunen skal utarbeide planar som viser korleis overvatn påverkar leidningsnettet i ulike avrenningssituasjonar, og tiltak som skal setjast i verk for å redusere tilførsler av overvatn til avløpsnettet. Med bakgrunn i måleprogrammet, er det utført utbetringar i Straume, Storevarden og Valen. I tillegg har FjellVAR AS starta opp sanering av Gangstøgarden. Tiltaksplanar blir laga fortløpande etter resultatet av tilstandsregistreringane.

Behov for reinsing av overvatn skal vurderast innan 31. desember 2017.

2.4 Utslepp via driftsoverløp (regnvassoverløp)

Kommunen skal ha oversikt over alle overløp på avløpsnettet. Driftstida på overløpa skal registrerast eller utreknast for eit dimensjonerande år. Kommunen må dokumentere forureining frå overløp innan 31. desember 2018.

Den samla mengda utslepp via overløp skal vere under 2 prosent over året innan 31. desember 2020. Ved fare for overskridingar skal utjamningstiltak setjast i verk. Slike tiltak kan setjast inn framfor leidningsnett, i nettet eller eventuelt i tilknytning til overløp.

Utslepp via overløp skal ikkje føre til forsøpling. Nødvendige tiltak skal gjennomførast for å sikre dette.

2.5 Verknadsgrad for avløpsnett

Verknadsgraden til avløpsnett, det vil seie kor stor del av forureiningsmengda som kjem fram til reinseanlegget skal dokumenterast. Dette skal gjerast ved at dei ulike kjeldene til tap blir utrekna eller vurderte kvalitativt. Dokumentasjonen skal vere ferdig innan 31. desember 2017.

Det skal vere etablert overvaking for systematisk å hindre og oppdage og fjerne utslepp på grunn av feilkoblingar, lekkasje frå spillvatn- til overvassleidning eller utslepp som skyldast tilstoppingar i pumpestasjonar eller avlastning via opne kumrenner.

Kommunen skal ha eit overvaking- og beredskapssystem som sikrar at stans i pumpestasjonar som medfører nødoverløp, vert oppdaga raskt og vert utbedra innan 24 timer. For pumpestasjonar eller driftsoverløp som vil avlaste til sårbare resipientar skal det vurderast å installere oppsamlingstiltak som hindrar overløp i ein definert periode. Planlagt stans i pumpestasjonar for vedlikehald eller utbetringar skal ikkje gje overløpsdrift. Om dette ikkje er mogeleg skal Fylkesmannen varslast på forhand.

Kommunen skal kontinuerleg gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking. Overløp som er i strid med løyvet skal sanerast innan 31. desember 2020. Utslepp på grunn av feilkoblingar, stans i pumpestasjonar, lekkasje frå spillvassleidning til overvassleidning eller utslepp som kjem av tilstoppingar, skal ikkje redusere verknadsgraden i avløpsnett med meir enn 5 prosent fram til 31. desember 2025 og deretter maksimalt 3 prosent over året.

2.6 Utslepp frå reinseanlegg

Reinseanlegga skal dimensjonerast, byggjast, drivast og vedlikehaldast av fagkunnige slik at dei har tilstrekkeleg yteevne. Ved utforminga av anlegg skal det takast omsyn til variasjonar i mengda av avløpsvatn i løpet av året. Reinseanlegga skal utformast slik at det kan takast representative prøver av det tilførte avløpsvatnet og av det reinsa avløpsvatnet, jf. krav til prøvetaking i punkt 2. 9 i løyvet. Mengda av avløpsvatn skal målast med ei maksimal uvisse på 10 prosent for totalt utslepp, inkludert overløp.

Det er ikkje tillate å sleppe ut avløpsslam eller ristgods i ein vassførekomst, verken ved dumping frå skip, utslepp frå røyrleidningar eller på nokon annan måte.

Krav til reinsing er sett i tabell 2 under. Avlastning frå overløp tilknytte reinseanlegget er inkludert i reinsekrava. Prøver av SS og BOF₅ må minst oppfylle anten krav til konsentrasjon eller reinseffekt.

Fylkesmannen gjer unntak for sekundærreinskravet, jf. forureiningsforskrifta § 14-8. Avløpsvatnet for tettstad Litle Sotra, Bildøyna og Kolltveit –Morlandstø skal gjennomgå primærreinsing før utsløpp til Hjeltefjorden/Hauglandsosen nord for Våge, jf. forureiningsforskrifta § 14-2 og tabell 2 i løyvet. Reinsekrava for tettstaden skal vere oppfylte seinast innan 31. desember 2019.

Krav til reinsing av avløpsvatnet for tettstaden datert 5. mai 1998 gjelder fram til kommunen har innført primærreinsing i tettstaden, jf. utsløppsløyve av 5. mai 1998 punkt 1.4 i vedlegg 2.

Av dette følgjer:

Reinsekravet skal som minimum vere slamavskiljar eller sil med spalteopning på 1 mm eller mindre. Andre reinseinnretningar kan òg godkjennast dersom det kan dokumenterast at reinseeffekten er minst like god som ved bruk av sil med 1 mm spalteopning. Reinseanlegga skal halde tilbake ein slammengde tilsvarande 50 g slam pr. pe. og døgn med 20 % TS.

Tabell 2. Reinsekrav ved utsløpp

Reinsekrav	Reduksjon av organisk stoff	
	BOF ₅	SS
Primærreinsing	20 % reduksjon eller maks 40 mg O ₂ /l	50 % reduksjon eller maks 60 mg/l

Av dette følgjer:

1. **Det biologiske oksygenforbruket** (BOF₅) i avløpsvatnet skal reduserast med minst 20 % av det som blir tilført reinseanlegget eller ikkje overstige 40 mg O₂ /l ved utsløpp og
2. **SS-mengda** i avløpsvatnet skal reduserast med minst 50 % av det som blir tilført reinseanlegget eller ikkje overstige 60 mg/l ved utsløpp.

Dersom industriverksemdene reinsar avløpsvatnet før påsløpp til avløpsreinseanlegg, kan denne reinseeffekten takast med som ein del av reinsekravet.

2.7 Mellombels auke i pe for eksisterande anlegg

Følgjande reinseanlegg kan auke kapasiteten i ein overgangsperiode fram til nytt avløpsreinseanlegg er i drift;

Reinseanlegg	Pe i 2012	Auke til i pe
Kolltveit	850	1200
Valen	650	3500
Våge	4400	9000
Bildøy Sør, Steinsvika	858	1000

Tiltak som skal gjennomførast i perioden 2015 -2019

- Avløpsvatnet frå Kolltveit, Kolltveit/Skårafjellet, Morlandstø og Bildøy Sør vil bli ført fram til Våge reinseanlegg innan 2016.
- Avløpsvatnet frå Brattholmen vil bli ført fram til Valen reinseanlegg innan 2016.
- Avløpsvatnet frå Gangstøgarden vil bli ført fram til Våge reinseanlegg innan 2019.

- Valen RA, Knarrevik RA/Hjelteryggen RA og Våge RA vil bli sanert og overført til Storanipa RA innan 2019.

2.8 Eventuelt strengare reinsekra

Dersom overvaking syner at utleppa likevel har skadeverknader på miljøet, eller at områdeinndelinga for resipientane i Fjell kommune blir endra, må nye strengare reinsekra oppfyllest innan sju år. Stor auke i andre utlepp eller ny kunnskap om miljøtilstanden er eksempel på tilhøve som kan endre områdeinndelinga.

Kommunen skal ved bygging av nytt reinseanlegg leggje til rette for mogeleg utviding til sekundærreinseanlegg.

Kommunen pliktar snarast å varsle Fylkesmannen dersom utleppet er overskride med 100 % eller meir av reinsekra.

2.9 Prøvetaking

Tabell 3. Krav til analyseparameter og metode

Reinseanlegg	Analyseparameter	Inn- og utløpsvatn Antal prøver/år	Midlingstid/Deteksjongrense/ Metode
Tettstaden Litle Sotra, Bildøyna og Kolltveit - Morlandstø	BOF ₅ , SS	24	Døgnblandprøve Årsmiddel, jf. forureiningsforskrifta § 14-11
	Tot-P	6	Døgn- eller vekeblandprøve
	Tungmetall* As, Cr, Cu, Ni, Zn og Pb	6	Vekeblandprøve ³ Deteksjongrense ≤1 µg/l
	Cd og Hg*	6	Vekeblandprøve Deteksjongrense ≥0,1 µg/l

* sjå vedlegg 2 til kapittel 11 i forureiningsforskrifta

2.10 Uttak av prøver, analysar og vurdering

Kommunen skal syte for at det blir teke prøver av tilført og reinsa avløpsvatn. Når prøver blir tekne, skal vassføringa målast med ei uvisse på maksimalt 10 % og registrerast. Verksemdar som utfører prøvetaking og konservering, skal vere akkrediterte for prøvetaking eller ha eit tilsvarende kvalitetssikringssystem for prøvetaking godkjent av kvalifisert nøytral instans.

Prøvene skal vere representative for avløpsvatnet og skal takast ved hjelp av eit automatisk, mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Prøvene skal takast med jamne mellomrom

³ Veileder for prøvetaking og analyse av miljøgifter i innløps- og utløpsvann frå avløpsreinsanlegg (TA-2378/2008)

gjennom året. Prøvetakingstidspunktet skal vere i samsvar med ein tidsplan oppsett på førehand i internkontrollen til kommunen. Prøvene skal takast vare på og eventuelt konserverast i samsvar med Norsk Standard eller annan velkjend laboratoriepraksis.

Det skal takast døgnblandeprøvar når prøvar skal analyserast for BOF_5 , KOF_{Cr} eller SS. Det skal takast døgn- eller vekeblandeprøver når prøva skal analyserast for tot-P eller tot-N. Det skal minst takast følgjande tal prøver:

- a) 6 prøver per år frå avløpsanlegg under 1000 pe
- b) 12 prøver per år frå avløpsanlegg mellom 1000 og 10 000 pe
- c) 24 prøver per år frå avløpsanlegg større enn eller lik 10 000 pe

Dersom prøvetakinga av utløpsvatnet er lokalisert slik at prøva ikkje inkluderer avløpsvatn som går i overløp i eller ved reinseanlegget, skal det som går i overløp, målast eller registrerast og reknast med i reinsegraden.

2.11 Oppfyllding av reinsekrav

Alle reinsekrav skal oppfyllest innanfor dei fastsette midlingstidene.

Reinsekrav skal dokumenterast for kvart prøvedøgn / kvar prøveveke. Årleg reinseffekt og utløpskonsentrasjonar skal reknast ut som eit gjennomsnitt av enkeltverdiar. Midlingstid og kor mange prøver som skal leggjast til grunn for utrekningane, går fram av tabell 4. For fosfor er kravet definert som middelveidien over eit kalenderår.

Tabellen under gjeld for reinsekrav i avsnitt 2.6 og gjeld kor mange prøver som kan vere over konsentrasjonskravet eller under reinseffektkravet for BOF_5 , KOF_{Cr} og SS.

Tabell 4. Antal prøver

Antal prøver som er tekne i løpet av eit år	Antal prøver som ikkje treng oppfylle krava
4-7	1
8-16	2
17-28	3
29-40	4
41-53	5
54-67	6
68-81	7
82-95	8
96-110	9
111-125	10
126-140	11
141-155	12
156-171	13
172-187	14
188-203	15
204-219	16
220-235	17
236-251	18
252-268	19
269-284	20
285-300	21
301-317	22
318-334	23
335-350	24
351-365	25

Målte innløpsverdiar til reinseanlegget eller utrekna konsentrasjonar baserte på fortynning kan akseptertast ved utrekning av utslepp via overløp.

Ved vurdering av analyseresultat skal det ikkje takast omsyn til ekstreme analyseverdiar dersom dei kjem av uvanlege tilhøve, som til dømes kraftig nedbør.

Eventuelle annulleringar av prøver på grunn av uvanlege tilhøve skal grunnjevast og dokumenterast. Det skal alltid takast ut prøver og gjerast analysar, sjølv om dei omstenda og tilhøva som ligg føre, gjev grunn til å tru at det har vore uvanlege tilhøve. Annullering av prøver kan gjerast på grunnlag av dei analyseresultata som ligg føre.⁴

Avrenning frå snøsmelting og nedbør innanfor gjeldande kriterium for dimensjonering av leidningsnett og reinseanlegg, eller driftsproblem ved reinseanlegg der dårleg leidningsnett er hovudårsaka, er ikkje å rekne som uvanlege tilhøve.

2.12 Krav til utsleppspunkt

Reinsa avløpsvatn skal først ut i Hjeltefjorden/Hauglandsosen nord for Våge på ein slik måte at innblandinga i vassmassane blir best mogleg, og slik at kyst/strandlinja ikkje blir påverka.

Avløpsleidningen skal først ut på minimum 60 m djupne. Nøyaktig posesjon på utsleppstaden må avgjerast ut frå utrekningar av innlagringsdjup, fortynning og konsentrasjon av avløpsvatnet.

Kommunen må ha løyve til legging av leidningar etter hamne- og farvasslova.

2.13 Krav til påslepp frå næringsverksemder

Påslepp av prosessvatn frå næringsverksemd til kommunalt nett skal skje på ein slik måte at krava til utslepp frå leidningsnett og reinseanlegg blir haldne.

Verksemder som er kopla til kommunalt leidningsnett, har særskilde vilkår for utslepp i løyve frå Fylkesmannen, eller dei er regulerte via føresegner i forureiningsforskrifta.

Kommunen kan gi nærmare føreseger om handtering og krav til påslepp i samsvar med forureiningsforskrifta § 15 A-4. Det vil seie at kommunen kan stille krav for å verne leidningsnett, reinseanlegg, slam eller arbeidsmiljø.

2.14 Krav til systematisk vedlikehald og fornying

Kommunen skal sikre at avløpsnettet og tilhøyrande komponentar (kummar, pumpestasjonar og overløp) blir haldne ved like på ein slik måte at den funksjonen ein ønskjer, heile tida blir halde ved lag.

Rutinar for drift og vedlikehald av avløpsanlegga skal vere i samsvar med internkontrollforskrifta. Kommunen skal i kommunal avløpsplan:

- fastsetje mål og tidfeste delmål for å etterkome krava til funksjon for avløpsanlegga
- ha oversikt over inn- og utlekking av framandvatn til og frå avløpsnettet
- dokumentere god kontroll av korleis avløpsnettet fungerer

⁴ SFT: Informasjon TA 2220/2007

Vedlikehald og utbetringar skal utførast på ein slik måte at reinseeffekten vert oppretthaldt og overløp vert unngått. Om dette ikkje er mogeleg skal Fylkesmannen varslast i så god tid at naudsynte tiltak kan vurderast.

3. Avløpsslam

Avløpsslam skal handterast ved godkjent anlegg for slamhandtering. Ristgods frå avløpsanlegga skal leverast til godkjent mottak.

Slam frå siler < 0,5 mm kan handterast som avløpsslam, og skal ikkje leggjast i deponi.

Kommunen pliktar å syte for at alt avløpsslam som skal brukast til gjødsel eller jordforbetring, blir handtert i samsvar med gjødselvareforskrifta⁵. Ved prøvetaking av slammet skal ein nytte velkjende metodar for å oppnå representative prøver.

Innhaldet av miljøgifter i avløpsvatn og slam skal avgrensast så langt det er mogleg utan urimelege kostnader. Kommunen skal ha etablert og sett i verk eit system for informasjon og kjeldesporing som sikrar at tilførsler frå potensielle punktkjelder blir haldne på eit minimum.

Fylkesmannen kan påleggje kommunen å delta i kartlegging for å dokumentere nivå av miljøgifter i slam.

4. Utslepp til luft

Lukt frå reinseanlegg, slambehandlingsanlegg, pumpestasjonar, overløp, kummar og eventuelle lufteinnretningar skal vere så svak at det ikkje er til sjenanse for naboar og brukarar av nærområdet.

Lukt skal vere ein driftsparameter for heile avløpssystemet, og kommunen skal ha oversikt over kjelder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduserande tiltak.

Vurdering av lukt må også inngå i miljørisikovurderinga og gjennomførast i tråd med TA 3019/2013⁶, jf. punkt 1.3 i løyvet.

Før det blir bygd nye anlegg og komponentar (pumpestasjonar, kummar og uteareal og leidningar) må kommunen vurdere moglege kjelder til lukt og om nærleik til busetnad, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonfliktar.

Kommunen skal ha eit system for registrering og oppfølging av eventuelle klager på lukt. Kommunen må gjere ei vurdering av årsaka til luktutslepp, og gje greie for eventuelle tiltak som vert sett i verk.

Anlegg for utrotning av slam skal drivast slik at utslepp av metan blir avgrensa best mogleg. Produsert gass skal samlast opp og nyttiggjerast dersom det er mogleg, jf. kapittel 9 i dette løyvet.

⁵ Forskrift om gjødselvarer m.v. av organisk opphav av 4.7.2003, nr. 951.

⁶ Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven, TA 3019/2013

5. Støy

Utandørs støy frå reinseanlegga ved bustader i nærleiken skal ikkje overskride følgjande grenser, målte eller utrekna som frittfeltsverdi ved den mest støyutsette fasaden:

Dag	Sun- og heilag dagar	Kveld (kl. 19–23), kvardagar	Natt (kl. 23–07), alle døgn	Natt (kl. 23–07), alle døgn
55 L _{den}	45 L _{den}	50 L _{evening}	45 L _{night}	60 L _{AFmax}

L_{den} er A-vega ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

L_{evening} er A-vega ekvivalent støynivå for kveldsperioden 19-23.

L_{night} er A-vega ekvivalent støynivå for nattperioden 23-07.

L_{AFmax} er A-vega maksimalnivå for dei 5-10 mest støyande hendingane innanfor perioden, målt/rekna ut med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Kommunen skal halde alle støygrenser innanfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjeld all støy frå kommunen si ordinære verksemd, inkludert intern transport på anleggsområdet og lossing/lasting av råvare, slam og liknande. Støy frå bygg- og anleggsverksemd og frå ordinær persontransport er likevel ikkje omfatta av grensene.

Støygrensene gjeld ikkje for ny busetnad av type nemnt ovanfor som blir etablert på stader der støybidraget frå verksemda bryt eller er forventa å kunne bryte fastsette grenser i løyvet.

6. Forureina grunn og sediment

Når det skal leggjast nye avløpsleidningar, skal kommunen ha kjennskap til om leidningsnettlet vil liggje i område med forureina grunn eller forureina sediment i elv og sjø. Graving, mudring eller andre tiltak som kan påverke forureina grunn eller forureina sediment, skal ha løyve etter forureiningslova, eller i ein skilde tilfelle godkjenning frå kommunen⁷.

7. Akutt forureining – førebyggjande tiltak, varsling og beredskap

7.1 Førebyggjande tiltak

Dersom det som følgje av unormale driftstilhøve eller av andre grunnar oppstår fare for auka forureining, pliktar kommunen å setje i verk dei tiltaka som er nødvendige for å eliminere eller redusere den auka forureiningsfaren.

På basis av risikoanalyse skal kommunen setje i verk risikoreduserande tiltak. Både konsekvensreduserande og sannsynsreduserande tiltak skal vurderast. Kommunen skal ha ei oppdatert oversikt over dei førebyggjande tiltaka, som òg kan inkludere justering av beredskapen i kommunen.

7.2 Varsling av akutt forureining

Akutt forureining eller fare for akutt forureining skal varslast i samsvar med gjeldande forskrift⁸. Internkontrollen skal òg gjere greie for kartlegging og vurdering av risiko for akutt forureining og annan uønskt påverknad av det ytre miljøet. Kommunen skal så snart som

⁷ Jf. forureiningsforskrifta kapittel 2 om opprydding i forureina grunn ved bygge- og gravearbeid og kap. 22 "Mudring og dumping i sjø og vassdrag"

⁸ Forskrift om varsling av akutt forureining eller fare for akutt forureining av 09.07.1992

mogleg informere Fylkesmannen gjennom fmhpostmottak@fylkesmannen.no om:

- akutt forureining på grunn av driftsstans som kjem av uhell eller langvarig straumbrot
- unormale tilhøve som fører til eller kan føre til forureining
- utsleppskonsentrasjon som visar meir enn det dobbelte av gjeldande krav

8. Resipientovervaking og rapportering

8.1 Forureiningsforskrifta

Kommunen skal gjennomføre overvaking i tråd med eit overvåkingsprogram utarbeidd etter nærmare rettleiing frå Fylkesmannen.

Det er krav til resipientovervaking av dei vassforekomstane som vert tilført avløpsvatn og som er omfatta av løyvet.

Overvakinga skal om mogleg gjerast i samsvar med Norsk Standard eller god laboratoriepraksis. Verksemder som utfører overvakinga, skal vere akkrediterte for felt- og analysearbeid eller ha eit tilsvarande kvalitetssikringssystem for felt- og analysearbeid godkjent av ein kvalifisert nøytral instans. Dersom tilsvarande overvaking òg blir gjennomført av andre, bør kommunen medverke til å gjennomføre ei samordna eller felles overvaking. Overvakinga skal setjast i gang slik at overvakeringsrapportar kan sendast Fylkesmannen frå 31. desember 2019 og deretter kvart fjerde år.

Omfanget av overvakinga skal vere som det er gjort greie for i [*Resipientundersøkelser i fjorder og kystfarvann*](#), TA-1890.

8.2 Rapportering

Data som blir skaffa frå granskningar av vasslokaliteten, inklusive sediment og biota, skal registrerast i databasen Vannmiljø. Data skal leverast på importformatet til Vannmiljø, som finst på <http://vannmiljokoder.klif.no>.

Vurdering av resultatata og konklusjonar frå undersøkinga skal sendast Fylkesmannen kvart 4. år og inngå i årsrapportane i samsvar med punkt 14 i løyvet.

9. Energi

9.1 Energistyringssystem

Kommunen skal ha rutinar for regelmessig vurdering av tiltak som kan setjast i verk for å oppnå ei mest mogleg energieffektiv drift av heile avløpsanlegget. Energistyringssystem skal vere etablert innan 31. desember 2017 og inngå i internkontrollen.

9.2 Utnytting av energioverskot

Kommunen skal i størst mogleg grad utnytte energioverskotet internt, og leggje til rette for at slik energi skal kunne utnyttast eksternt, med mindre det kan godtgjerast at dette ikkje er teknisk mogleg, er avgrensa av gitte konsesjonar eller fører med seg urimelege kostnader.

10. Testing og substitusjon av kjemikaliar og råstoff

Med kjemikaliar meiner vi her kjemiske stoff og stoffblandingar som blir brukt i verksemda, medrekna fellingskjemikaliar og hjelpekoagulantar, vaskemiddel, hydraulikkvæsker, brannsløkkingsmiddel m.m.

Kjemikaliar som blir nytta på ein slik måte at det kan føre til fare for forureining, skal vere testa med omsyn til toksisiteten, kor lett dei kan brytast ned, og om dei kan bioakkumulereast.

Kommunen pliktar å etablere eit dokumentert system for substitusjon av kjemikal. Kommunen skal gjere ei kontinuerleg vurdering av faren for skadelege effektar på helse og miljø av dei kjemikala som blir brukt, og av om alternativ finst. Skadelege effektar knytt til produksjon, bruk og endeleg disponering av produktet, skal vurderast. Der betre alternativ finst, pliktar kommunen å bruke desse så langt dette kan skje utan urimeleg kostnad eller ulempe.⁹

Stoff åleine, i stoffblandingar og/eller i produkt, skal ikkje framstillas og seljast, eller bli brukt utan at dei er i samsvar med krava i REACH-regelverket.¹⁰

11. Avfall

11.1 Generelle krav

Verksemda pliktar så langt det er mogleg utan urimelege kostnader eller ulemper å unngå at det blir danna avfall som følgje av verksemda. Særleg skal verksemda prøve å avgrense innhaldet av skadelege stoff i avfallet mest mogleg.

Verksemda pliktar å sørgje for at all handtering av avfall, under dette farleg avfall, skjer i samsvar med gjeldande reglar for dette fastsett i eller i medhald av forureiningslova, under dette avfallsforskrifta¹¹.

Avfall som oppstår i verksemda, skal verksemda prøve å gjenbruke i produksjonen i kommunen eller i produksjonen til andre verksemder, eller – for brennbart avfall – prøve å utnytte det til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnytting må likevel skje i samsvar med gjeldande reglar fastsett i eller i medhald av forureiningslova og krav fastsett i dette løyvet.

Brenning av avfall er ikkje tillate.

12. Tilsyn

Kommunen pliktar å la representantar for Fylkesmannen eller dei som har fullmakt frå han, føre tilsyn med anlegga.

13. Ombygging og overføring av avløpsvatn til andre anlegg

Om kommunen planlegg å leggje ned eller stanse reinseanlegget for ein periode på grunn av ombygging eller utbetring, skal kommunen gjere det som til kvar tid er nødvendig for å motverke fare for forureining. Aktivitetar som kan føre til fare for forureining, kan ikkje

⁹ Produktkontrolllova

¹⁰ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og avgrensing av kjemikal (REACH)

¹¹ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall

setjast i gang før Fylkesmannen har gitt mellombels unntak. Søknader om unntak frå gjeldande reinsekraft må derfor sendast Fylkesmannen i god tid.

14. Krav til årsrapportering

14.1 Altinn-rapportering

Kommunen skal rapportere avløpsdata til Altinn innan 15. februar kvart år.

14.2 Årlege vurderingar av driftsforhold

Kommunen skal i ein årsrapport innan 1. mars kvart år dokumentere tilhøve på avløpsnett, reinseanlegg, slamhandtering og overvaking.

Følgjande skal rapporterast:

- Status for oppfølging av tidsfristar
- Korleis avløpsnettet og planlagde oppgraderingar vil føre til at fastsette krav og delmål blir oppfylte
- Korleis avløpsnettet fungerer, inkl. driftstid eller mengde avlasta for overløp og utrekning av innlekking og utlekking
- Omfanget av tiltak for å redusere tilførsler av overvatn, medrekna forventa og registrert effekt av tiltaka, inkludert større separeringstiltak
- Korleis reinseanlegga fungerer, og årsaker til eventuelle overskriddingar av løyve. Vidare skal ein gjere greie for trendar for reinsing, driftsstabilitet og framtidig reinsekapasitet
- Resultat og konklusjonar frå resipientovervaking
- Resultat frå målingar av tungmetall og organiske miljøgifter i innløp og reinsa avløpsvatn
- Status for risikovurderingar og oppfølging

Rapporteringa skal dokumentere om vilkåra som er sett i løyvet er halde. Den skal vidare innehalde ei utgreiing for årsaka til eventuelle avvik, og kva tiltak som er sett i verk for å rette opp avvik som er funne.

Data som blir rapporterte til Altinn eller Vannmiljø, er det ikkje nødvendig å gjenta i årsrapporten, ut over det kommunen sjølv finn føremålstenleg og naturleg for å underbygge konklusjonar.

Vedlegg 2

2.1 Analyseparametere

- Alle inn- og utløpsprøver tatt i henhold til § 14-11 fra avløpsanlegg i kapittel 14 som etterkommer fosforfjerning, skal analyseres for BOF_5 og KOF_{CR} .
- Seks inn- og utløpsprøver per år fra avløpsanlegg i kapittel 14 som etterkommer kun nitrogenfjerning, sekundær- eller primærrensing, skal analyseres for tot-P.
- Seks inn- og utløpsprøver per år fra avløpsanlegg større enn eller lik 10.000 pe i følsomt område skal analyseres for tot-N.
- Seks inn- og utløpsprøver per år fra avløpsanlegg større enn eller lik 20.000 pe skal analyseres for analyseparametere nevnt i tabell 2.1.1.

Tabell 2.1.1. Analyseparametere for avløpsanlegg større enn eller lik 20.000 pe

Analyseparameter	Deteksjonsgrense
Tungmetaller:	
As, Cr, Cu, Ni, Zn og Pb	$\leq 1 \mu\text{g/l}$
Cd og Hg	$\leq 0,1 \mu\text{g/l}$

- Tre inn- og utløpsprøver per år fra avløpsanlegg over 50.000 pe skal analyseres for analyseparametere nevnt i tabell 2.1.2.

Tabell 2.1.2. Analyseparametere for avløpsanlegg større enn eller lik 50.000 pe

Analyseparameter	Deteksjonsgrense
<i>Bromerte flammehemmere (BFH):</i>	
Tetrabromdifenyleter (BDE-47), pentabromdifenyleter (BDE-99 og BDE-100), oktabromdifenyleter (BDE-183*) og deka-bromdifenyleter (BDE-209), tetrabrombisfenol A (TBBPA) og heksabromsyklododekan (HBCD).	$\leq 10 \text{ ng/l}$
<i>Polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH):</i>	
Sum av følgende PAH-forbindelser iht. Norsk Standard (NS-9815): fenantren, antracen, pyren, fluoranten, benzo(a)fluoren, benzo(b)fluoren, krysen/trifenylen, benzo(a)antracen, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluotanten, benzo(e)pyren, benzo(a)pyren, dibenzo(a,h)antracen, indeno(1,2,3-c,d)pyren og benzo(g,h,i)perylen, dibenzo(a,e)pyren, dibenzo(a,h)pyren, dibenzo(a,i)pyren.	$\leq 0,2 \mu\text{g/l}$
<i>Polyklorerte bifenyler (ΣPCB_7):</i>	
Summen av de 7 enkeltforbindelsene av polyklorerte bifenyler nr. 28, 52, 101, 118, 138, 153 og 180.	$\leq 10 \text{ ng/l}$
<i>Diethylheksylftalat (DEHP)</i>	$\leq 0,1 \mu\text{g/l}$
<i>Nonylfenol (NP): 4-nonylfenol</i>	$\leq 0,1 \mu\text{g/l}$

Det skal tas ukeblandprøver, og analysene skal utføres på ufiltrert prøve når prøven skal analyseres for parametere nevnt i d) og e). Norsk Standard skal om mulig brukes. Avløpsvannet skal analyseres for verdier ned til deteksjonsgrenser oppgitt i d) og e). Den ansvarlige kan bruke deteksjonsgrenser som er høyere enn de oppgitte deteksjonsgrensene, så fremt analyseresultatene er innenfor metodens deteksjonsgrenser.

2.2 Analysemetoder

<i>Parametere</i>	<i>Norsk Standard</i>	<i>Analysemetode</i>	<i>Tilleggskrav</i>
Olje	NS-4752	Vannundersøkelse - bestemmelse av olje og fett - gravimetrisk metode.	
BOF ₅ - Biokjemisk oksygenforbruk	NS-EN-1899-1	Vannundersøkelse - Bestemmelse av biokjemisk oksygenforbruk etter n dager (BOFn) - Del 1: Metode basert på fortykning og poding etter tilsetning av allyltiourea (ISO 5815:1989, modifisert), eller	Homogenisert, ufiltrert og ikke dekantert prøve.
	NS-EN-1899-2	Vannundersøkelse - Bestemmelse av biokjemisk oksygenforbruk etter n dager (BOFn) - Del 2: Metode basert på uforynnede prøver (ISO 5815:1989, modifisert).	
KOF _{CR} - Kjemisk oksygenforbruk	NS-ISO-6060	Vannundersøkelse - Bestemmelse av kjemisk oksygenbehov (ISO 6060:1989).	Homogenisert, ufiltrert og ikke dekantert prøve.
SS - Suspendert stoff	NS-EN-872	Vannundersøkelse - Bestemmelse av suspendert stoff - Metode med filtrering gjennom glassfiberfiltre.	Filtrering av representativ prøve med glassfiberfilter 1,2 µm eller sentrifugering av en representativ prøve (i minst fem minutter på 2800 til 3200 g).
Tot-P - Total fosfor	NS-EN-ISO-6878	Vannundersøkelse - Bestemmelse av fosfor - Spektrometrisk metode med ammoniummolybdat.	
Tot-N - Total nitrogen	NS-EN-ISO-13395	Vannundersøkelse - Bestemmelse av nitritt-nitrogen og nitrat-nitrogen og summen av begge ved automatisert analyse (CFA og FIA) og spektrometrisk deteksjon (ISO 13395:1996) og	
	NS-ISO-5663	Vannundersøkelse - Bestemmelse av Kjeldahl-nitrogen - Fremgangsmåte etter oppslutning med selen (= EN 25663:1993) (ISO 5663:1984)	